

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "

Helyben háshoz hozva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "

Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéréseket visszautasít
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

A miniszterelnök küzdelme.

(—a.) Tulajdonképpen nem valami nagy nemzeti vívmányok azok a kívánások, amelyekért most Bécsben folyik a küzdelem. Egytől-egyig a kiegyezési törvényben gyökereznek, sőt bennfoglaltanak azon megállapodások pontozatai között, amelyeket nyolc évvel ezelőtt, mikor Tisza István gróf a miniszterelnökségre vállalkozott, az akkor még 67-es Apponyi memoranduma alapján a kilences bizottság foglalt írásba. E megállapodásokhoz a király is hozzájárult s azóta minden kormány programjába vette s kilátásba helyezte azok megvalósítását.

A közbejött politikai válságok azonban megakadályozták azok végrehajtását. A koalíció, amely kikapcsolta programjából a véderőreformot, szintén nem volt abban a helyzetben, hogy kieszközölhesse azokat.

Mikor a boszniai annexió kapcsán a koalíciós kormány vállalkozott arra a feladatra, hogy keresztül viszi a véderő tervezet reformját, akkor ezzel együtt megkaphatta volna az ország a kilences bizottság megállapodásainak végrehajtását, de Justh Gyula szemeiben akkor már fontosabb volt a bankügy s rövidlító po-

litikájával felborította a helyzetet, szétrobbantotta pártját, megbuktatta saját kormányát és újabb válságba sodorta az országot.

Khuen-Héderváry gróf okulva a koalíciós kormányon, nem állította előtérbe a katonai követelményeket, sőt Tisza István igyekezett írásban és szóban meggyőzni az országot, hogy a véderőreformot nem nemzeti vívmányokért kell megcsinálni, hanem magáért a véderőért és a kettős monarchia biztonságáért.

A nyolc hónapos obstrukció azonban arról győzte meg a miniszterelnököt, hogy a véderőreformját még sem lehet nyélbe ütni teljesen üres kézzel. Másrészt az Andrássy közbejöttével létrehozott ideiglenes paktumnál azt tapasztalta, hogy az ellenzék legnagyobb része nagyon hajlik a végleges békére s könnyen meg lehetne nyerni őket a leszerelésre. Pláne mikor Apponyi beszédéből megtudta, hogy ők ezúttal semmi különleges katonai vívmányt nem követelnek, hanem csak a kilences bizottság regén megígért megállapodásának végrehajtását, sőt még azt sem valamennyit, — elhatározta magát, hogy ezek megvalósítása érdekében latba veti államférfiúi egyéniségének teljes súlyát, hogy így valahára biztosítsa a

parlament békéjét s hozzáfogasson nagyfontosságú feladatainak teljesítéséhez.

Szerencse, hogy Apponyi oly mérsékelt volt pártja feltételeinek felállításánál és szerencse, hogy Khuen-Héderváry oly nagy tekintélynek örvend a királynál, mert így bizton remélhetjük a béke létrejöttét.

Ámbár az osztrákok ismét heves ostromot intéztek a magyar követelések ellen. Ezt a jó alkalmat dehogy szalajtanák el a mi jó szomszédaink. De öfelsege jóakarata s azon határozott óhajta, hogy békés módon biztosítsák a véderőreform sorsát, valamint Khuen-Héderváry gróf határozott fellépése meghozza a jogosan várt eredményt.

A legújabb bécsi hírek már arról értesítenek bennünket, hogy dacára az osztrák körök merev ellenállásának, mégis csak sikerrel fog járni Héderváry küzdelme.

Kell is. Most már, hogy a kormány feje magáévá tette Apponyiék kívánságait, nem az ellenzék követeléseiről van többé szó, hanem a magyar kormány becsületéről, sorsáról és a magyar politikai élet szilárdságáról, nyugalmáról, haladásáról.

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Az akarat ereje.

— Van akarat és akarat, — mondja Vester János — tapasztalatból tudom ezt. Bennem az iparnak és kereskedelemnek egy olyan csodálatos küzdőjét láttam, mint például a harctéren Bonaparte volt: pedig csaiódtak. Történetem sokkal egyszerűbb és leckeül szolgálhatna sok embernek. Az én ugynevezett erőm egy gyengeségben gyökerezett.

Mikor a szépművészeti iskolában megkaptam a diplomát, igazán nagy fáradságomba került, míg munkát találtam. Javítási munkát vagy egy-egy kisebb ház építését tudtam magamnak csak megszerezni, de teljes ambícióval dolgoztam ezen is.

Egy napon atyám magához hivatott:

— Hallgass a nénédre — mondta. — O tele van jóindulattal irántad. Kis Jánosom, egyezél bele ebbe, ne tedd tönkre mindannyiunk életét a te korodban nevetséges makacssággal. Ne mondd nekem, hogy ez lehetetlen: az ember mindent megtehet, a mit akar.

— Látod — mondta néném.

Gonoszul nézett rám. O szerinte az akaratához csak neki volt joga s nekem alkalmazkodni kellett hozzá. Atyám tönkrement, de ő gazdag kereskedőt kapott férjül, s mi-

vel nem voltak gyermekei, nővérem tőle várta hozományát s én egy tőkét, azonkívül atyám összes reményei benne központosultak.

Képzelmék el egy huszonöt éves szegény ördög helyzetét a családban, akit mindenki kér s aki maga is belátja, hogy előremenetele vesztélyben forog. A néni észrevette, hogy Bélénese Jeanne, egy gazdag iparos leánya, nem néz rossz szemmel reám. Másrészt tudta, hogy én Yvonne Corret szeretem, akinek nincs ugyan olyan vagyona, de akivel szívem évek óta összefonódott.

Hiába vettem ellen, hogy Jeannenak igényei nagyobbak vagyonánál s hogy az Yvonne szerénysége segíteni fog munkámban, a néni nem hallgatót reám. Ő már nem az én sorsomat látta ebben a körülményben, hanem a maga akaratának csorbitatlan megőrzését célozta. Nem az én boldogságomról volt már itt szó, hanem az ő elvének igazságáról.

Yvonne és én kétségbe voltunk esve. Jobban szerettem őt az életenuél. Ha egy percre egyedül maradhattunk, könyeink összefolytak. A kétségbeesés haragjával mondtam neki:

— Tehetnek, amit akarnak, Yvonne, te mégis a feleségem leszel.

O nem válaszolt, de szinte dacosan szorított a karjai közé. Micsoda szomorú napok voltak ezek! Es milyen rettenetes éjszakák!

De a menyasszonyomat csak szebbé tette a bánat.

A néném haragudott, természetesen. Mintha maga lett volna a gonosz sors, úgy kémkedett felettünk. Volt valami benne, a fejtartásában, a szemének nagy feketeségében, görbe orrában, a mi a középkori boszorkányokra emlékeztetett. Ifjúságában szép lehetett, de a makacs akaratosság kiölt minden nőiességet az arcából s az elveszett erők száraz sivatagát borította vonásaira.

— Három hónapot kérek, — mondtam neki végül — elég fiatal vagyok hozzá, hogy ez a három hónap ne lássék idővesztésnek.

— Nem szeretem a halogatást — felelte a néném.

De mégis beleegyezett.

Azok, a kik maguk is fiatalok még, érteni fogják, hogy akkor a szemeimben három hónap egy egész örökkévalóság volt. Mennyi csodát vih-tek én három hónap alatt keresztül! Kimozgatom sarkaiból a világot.

Fájdalom, az első két hónap úgy telt el, hogy még egy kövecset sem mozdítottam odebb. Először egy kínai expedícióra gondoltam, majd egy találmányon törtem a fejemet, melynek patense milliókat hozt be számomra s végül a színház és a játék babonázott meg.

Yvonne-nal megbeszéltem a terveket. De ő

Veiszlovits Adolf és Fia

cég „Concordia Entreprise des Pompes Funébres“ Első nagyvárad-i temetkezési vállalatával és márvány művek gyárával Rákóczi-ut 13. sz. a. épült házába (a régi Apolló épülettel szemben) ÁTKÖLTÖZÖTT.

Az 1858. év óta fennálló vállalat jóakaratu pártfogását és támogatását új otthonában is kéri kiváló tisztelettel. **Veiszlovits Lajos!**

A bécsi tárgyalások.

A magyar miniszterelnök bécsi akciójának egyik elsőrangú szencziója: a trónörökös beleavatkozása a politikai események folyásába.

A P. L. egy bécsi híradása szerint *Bardalff* ezredes, *Ferenc Ferdinánd* trónörökös katonai irodájának főnöke tegnap délelőtt látogatta *Khuen-Héderváry* Károly miniszterelnököt és csaknem egy óra hosszat tárgyaltak együtt.

A rendkívül feltűnést keltett látogatás céljáról és a beszélgetések tárgyáról nem szivárogtak ki hiteles értesülések, de föltehető, hogy összefüggésben voltak a magyarországi politikai és parlamenti eseményekkel és hogy a trónörökös tájékoztatást igyekezett magának szerezni azokról és a magyar ellenzéki pártok katonai követelményeiről.

E látogatás következménye lesz — a közhitel szerint — a magyar miniszterelnök legközelebbi kihallgatása a trónörökösnél.

Nem igényel különösebb jóstehetséget az a föltevés sem, hogy gróf *Stürgk* osztrák miniszterelnöknek magyar kollégájával ma délelőtt tíz órától folytatott tanácskozása is rendkívül nagyjelentőségű és minden bizonynyal döntő kihatással lesz a magyar parlamenti és politikai helyzetre, nemkülönben a magyar kormány legközelebbi sorsára.

Khuen-Héderváry miniszterelnöknek a katonai vezető egyéniségekkel, nevezetesen *Auffenberg* közös hadügyminiszterrel, *Georgi* osztrák honvédelminiszterrel és a vezérkari főnökkel a magyar ellenzék, nevezetesen gróf *Apponyi* katonai követeléseiről folytatott tárgyalásainak eddigi eredményeit a következőkben választhatjuk:

A címer- és jelvénykérdésben a döntés a tetség jogai körébe tartozván; a korona régebben kijelentett kedvező elhatározása alapján a kormány oly irányú nyilatkozatra kap fölhatalmazást, hogy a címer- és jelvények kérdése a kilences bizottság megállapítása

csak vállat vont milderre. O is azt tartotta, amit a néni, hogy az akarat hegyeket is legyőzhet, de csak akkor, ha jó irányba terelődik az. A színház, Kína, a találmányok ugyanannyit használnak, mintha egyenesen a Szajnába dobom magamat.

O is törte a fejét valamin, de nem jutott megállapodásra. Így vesztettünk el újabb tizenöt napot s ekkor eszembe jutott, hogy megpróbálom a roulettet. Összegyűjtöttem megmaradt pénzecskémet s azon ürügy alatt, hogy a Svájcban keresek magamnak foglalkozást, elmentem a Közép-tenger partjára, Monte-Carlóba.

— Minden sikerül, amit nagyon akar az ember — ismételttem magamnak az Yvonne és a néni mondását. Es meg voltam győződve róla, hogy akaratom a roulettnek parancsolni fog. Remegve közeledtem a zöld asztalhoz. Első louis-m oly gyorsasággal elment, hogy szinte meglepett. De aztán ismét játszani kezdtem s két órával később huszezer frankot nyertem már.

De huszezer frank nyomorúság volt: nekem legalább százezerre volt szükségem. Elhatároztam, hogy ma nem játszom többet, hanem holnap újabb energiapazarlással fogom azt megnyerni. De valószínűleg a bankár akarata erősebb volt az enyémnél, mert egy óra alatt megkoppasztottak s azt a szöke asszonyt is, aki az én szerencsémbe bízva utánam rakta a téjeit.

Miután volt bennem annyi előrelátás, hogy az utipénzemet a szállodában hagytam, könnyen visszautazhattam Párisba. Előre elképzeltem az Yvonne kétségbeesését s a néniem diadalát.

Most is előttem van az a pillanat, mikor a sötét gondolatokkal agyamban, megérkeztem a

értelmében alkalmas időben el lesznek intézve.

A véderőjavaslatok harmadik szakaszának sérelmesnek látszó intézkedéseit korrigálni fogják.

A törvényhozás ujoncmegajánlási jogát néte érintő és a tartalékos katonáknak szolgálatban való visszatartásáról szóló rendelkezéseket valamelyes kompromisszum segítségével, rendeleti uton fogják orvosolni. Az ellenzék erre vonatkozó aggályait ünnepélyes parlamenti kormánydeklarációval igyekeznek majd végleg eloszlatni.

A honvédelmi miniszternek a közös hadügyminiszterrel való teljes függetlensége statuáltatik.

A közös hadsereghez tartozó szolgálatra kötelezetteknek a honvédségnél való két évi szolgálati kötelezettségét a katonai vezetőség, mint teljesen céltalant, továbbra is mellőzni kívánja. Reméik, hogy az ellenzék ezen impraktikus követelményétől önként el fog állani.

Az egyetlen, eddig még kiegyenlíthetetlennek látszó akadály a büntető perrendtartás 80 szakasza. Itt az egész ellenzék tántoríthatatlan követelménye a német szolgálati nyelvnek a bírások tárgyalási nyelve gyanánt a törvényszövegből való eliminálását állította föl.

Ezen a ponton ugy a katonai vezetőség, valamint az összes osztrák politikai és kormány faktorok a legkonokabb ellentállást fejtik ki. Ebben a kérdésben a legfelsőbb hadur, sőt a trónörökös és katonai környezete az ellenzéki álláspont teljes feladását követelik.

Beavatott és a kormányhoz közel álló körök véleménye szerint azonban e kérdésben sem reménytelenek a békés megegyezés kilátásai és bíznak abban, hogy végül kompromisszummal lesz elintézhető a szakadás.

Egyelőre tehát még a várakozás álláspontjára kell helyezkednie a magyar politikai közvéleménynek.

A folyamatban levő tárgyalások nagy nehézségeire és elhúzódásra való tekintetből *Khuen* miniszterelnök telefon úján közölte a képviselőház elnökségével, hogy a Ház érdemleges tárgyalásait halasszák el a jövő hétfőre.

Előreláthatólag tehát hétfőn következik a kormányelnök beszámolója a helyzetről.

lyoni indóházhoz s az, amikor végre hazaértem elhagytam szobámba, melybe véletlenül úgy juthattam be, hogy senki se értesült megérkezésemről.

Másnap reggel elmentem Yvonnehoz s erről se tudott senki. Azt akartam neki ajánlani, hogy szökjék meg velem. Örömmel fogadott, de terveimet nagyon nevetségeseknek mondta:

— A szökés — mondta — nem találtál ennél okosabbat?

— Oh, ha te lennél a helyemen! — kiáltottam fel kétségbeesetten.

— Hallgass ide — mondta s ezzel kezembe adta a telefonnak egyik kagylóját s a másikat magánál tartotta.

— Hallgass ide! — mondta s egy számot kért. En eleinte haragosan, később érdeklődve hallgattam:

— Yvonneom, tegnap este óta megtörtént Atyám végre igent mondott . . . Oly boldog vagyok!

— Jeanne Bélèneuse? — mormogtam én.

— Igen, ő Oscar Tubachoz megy férjhez. Az egyik a másik számára volt teremtve, de előbb meg kellett őket ismertetni egymással. Es ez a boldogság számunkra . . .

— Igen — feleltem, végre megértve, mi az az erős akarat. — Es te voltál az, ugy-e, Yvonne, aki ezt a csodát létrehozta?

— Természetesen — mondta ő.

Lábaihoz borultam, az anyja így talált bennünket.

Es másnap reggel jegyváltásunk nyilvánossá vált.

J Suchet.

Az ellenzéki pártok értekezleteiket vasárnap estére hívták egybe.

Fordulópont a békében.

Bécs, febr. 7.

Héderváry békeakciója ma fordulóponthoz jutott. Ma délelőtt ugy ő, mint az osztrák miniszterelnök összemérték fegyvereiket és arra a meggyőződésre jutottak, hogy az ellenzék követelése miatt még mindig áthidalhatatlan akadályok vannak. A tárgyalásokról elterjesztett ama hírek, hogy az ellentétek kiegyenlíthetetlenek, nem felelnek meg a valóságnak. A mai tanácskozáson az osztrák miniszterelnök kifejtette saját álláspontját, mely az osztrák kormánynak is álláspontja.

Ezek szerint az ellenzék követeléseinek egyik része nem ütközik akadályokba. A második rész azonban már inkább ad aggodalomra okot, azonban ezek is leküzdhetők. A tárgyalás folyamán abban állapodtak meg, hogy a magyar kormány olyan kompromisszumot terjesszen az ellenzék elé, melyhez az ellenzék is oly mérvben járuljon hozzá, hogy a béke meglegyen.

Budapest, febr. 7.

Sághy Gyula ma többek között *Apponyi Albert*tel is hosszasan tanácskozott. A tanácskozás alatt *Sághy* a következőket mondta:

— Arról szó sincs, hogy a mi részünkről belemenjünk abba, hogy szemünket bizonyos deklarációkkal töröljék ki. Ha a szolgálati nyelv és a póttartalék ügyében követelésünket egész terjedelmében nem fogadják el, a legerősebb harc indul meg.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, február 7.

A mai ülés csak rövid formális ülés volt, amely csak arra szorítkozott, hogy a legközelebbi hétfői ülés napirendjét állapítsa meg. Az ülésre csak nagyon kevés képviselő jelent meg, mert politikai körökben tudják, hogy a miniszterelnök tanácskozásai még nem fejeződtek be s így nem is adhatott választ az ellenzék felteteleire.

Návay elnök nyitotta meg az ülést fél 11 órakor. A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után az elnök jelentette, hogy *Szmrecsányi György* szombatra bejegyzett indítványát bizonytalan időre halasztotta. Bemutatta *Szeged város, Moson és Sopron vármegyék* kérvényét az ipartörvény revíziója tárgyában. Bemutatta *Beszterce-Naszód megye* feliratát a drágaság megszüntetése, *Biharvármegye feliratát* a tisztviselők nyugdíjának sürgős rendezése, *Hontmegye feliratát* az argentinai buszbehozatal ellen és *Mosonmegye feliratát* az egészségügyi törvény módosítása tárgyában.

Napirend szerint következett:

Határozathozatal a legközelebbi ülés idejére és napirendjére nézve.

Az elnök javasolta, hogy a Ház legközelebbi ülését február 12-én, hétfőn, tartsa, amikor a ma napirendre tűzött határozathozatal a legközelebbi ülésre nézve legyen napirenden.

Az elnök ezután háromnegyed 11 órakor berekesztette az ülést.

A városi közgyűlés előkészítése.

A pártok értekezlete.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága ma tartja február havi közgyűlését, valószínűleg *Rimler* Károly polgármester elnöke alatt, mivel *Hlatky* Endre főispán gyengélkedik s aligha lesz jelen a közgyűlésen. Egyik-másik tárgynál élénk vitára van kilátás s így biztosan két napig eltart a közgyűlés.

A közgyűlés alkalmából a nemzeti munkapárthoz tartozó városatyák értekezletet tartottak dr. *Hoványi Géza* elnöke alatt, amelyen nagy számmal voltak jelen a párthoz tartozó városatyák.

Az értekezlet elején dr. *Hoványi Géza* elnök kérte a párt tagjait, hogy támogassák az állami tisztviselők magasabb lakbéré tárgyában beadott indítványt s azt lehetőleg a közgyűlés elején tárgyalják. Ilyen értelemben történt a megállapodás.

Rimler Károly polgármester bejelentette a kereskedelmi miniszter leiratát a felső ipariskola felállítására tárgyában; tárgyalta a miniszterrel is ez ügyben s kilátás van rá, hogy megkapjuk a felső ipariskolát. Örömmel vették tudomásul a bejelentést.

A *Melocco Péter* vállalkozó cég által az új vízműnél teljesített munkáért követelt 100,000 korona több költséget a tanács nem hajlandó kifizetni, mert a követelés alaptalan. Az értekezlet is a kérelem elutasítása mellett foglalt állást.

Hosszu vitát keltett az olasz polgári iskola elhelyezésének a kérdése. A tanács azt javasolja a közgyűlésnek, hogy a polgári iskola III. osztályát az elemi iskolai igazgató lakásában helyezték el; egyben tegyenek lépéseket az egész széles utcai elemi iskola államosítása iránt. *Rimler* Károly polgármester fejtegette a tanács javaslatának helyességét, mert az államosítás által évi 9000 koronát takarítana meg a város. Ő ugyan nem híve az államosításnak, de ez esetben azt előnyösnek tartja a városra nézve.

Dr. *Adorján Armin* az államosításnak ugyan híve, de a tanács által javasolt megoldás nem szerencsés. Az iskolaszék javaslata jobban megfelel a célnak s béreljenek helyiséget a polgári iskolának. — *Gábel* Jakab tovább megy s a polgári iskola államosítását is szükségesnek tartja. — Dr. *Moskovits József* az iskolaszék javaslatát helyesli. Felveti továbbá a kulturánácsnoki állás szükségességét s hogy állami gymnázium létesítése iránt tegyen a város lépéseket, mert a jelenlegi gymnázium zsufolva van. — Dr. *Medvigy Gábor* leghelyesebbnek vélné, ha a Széles-utcai elemi iskolát a városrész más pontjára vinnék s a mai épületet a polgári iskola céljaira használnák fel. — *Hoványi Géza* szerencsétlennek tartaná az állami gymnázium felállítását, mert első sorban ipariskolára van szükség. Az ügyet különben nyílt kérdésnek hagyták.

A függetlenségi párt szintén tartott ér-

tekezletet, dr. *Adorján* Emil elnöke alatt, amelyen elhatározták, hogy interpellálni fognak, miszerint a mostani havazásnál a járdákat mindenütt takarították, csak a város épületei előtt nem. Széles-utcai polgári iskola elhelyezése kérdésénél az iskolaszék javaslatát pártolják. Dr. *Adorján* Emil felebbrésznél, az általános fizetésrendezésre vonatkozó közgyűlési határozat ellen, dr. *Olasz Béla* fog felszólalni. — A *Melocco* cég követelésének elutasítása mellett foglalnak a párt tagjai állást. — A tisztviselők lakbérosztályozása tárgyában beadott indítványt dr. *Adorján* Emil fog felszólalni.

A horvát képviselők és a bán. A horvát képviselők tegnap délelőtt a bán részvételével vagy huszan értekezletet tartottak a Vadász-kürt szállóban. Előzőleg *Cuvaj* bánnál az Angol királyi szállóban volt tanácskozás. Az értekezleten gróf *Pejacsevich* Tivadar elnök nyilatkozatra kérte fel a bán, aki kijelentette, hogy nem erőszakos uralmat akar, hanem a törvényes rend helyreállítását. A szabort azért osztatta föl, mert a jogpárt állást foglalni akart a Magyarországgal való unió ellen. A választást törvényes időben kiírják. — A lapokat izgatás miatt kobozták el s a bíróság elé fogják állítani. A bán nyilatkozatáról vita indult meg.

UJDONSÁGOK.

* Bihar megye a múlt hóban. Bihar megye közigazgatási bizottsága tegnap tartotta meg február havi ülését. Az ülésen a folyó ügyeket intézték el. Az általános jelentésekből kitűnőleg a vármegye közállapota határozottan javult. A jelentések mind kedvezőek voltak. Az ügyek mind az előadók javaslatai szerint mentek keresztül. Nagyobb vita a kórházi huszárszállítás ügyénél volt. *Plesz Aronné* ugyanis kérvényt adott be, melyben elpanaszolja, hogy a szállítási szerződés értelmében ő 84 fillérért köteles szállítani a húst. A szerződés megkötése óta azonban a hus ára oly magasra szökött, hogy e csekély árért nem képes eleget tenni a szerződés követelményének. Kéri, hogy hus kilóját 1 korona 10 fillérért szállíthassa. Többen szólaltak fel a kérvény ügyében. Többen új árlejtés kiírását javasolták, mások a méltányosság álláspontjára helyezkedve az 1 korona 10 fillér megadását véleményezték. A bizottság végre az utóbbi javaslatot fogadta el és *Plesz Aronné* kérését teljesítette. Az ülés még több jelentéktelen dolog elintézése után 12 órakor véget ért.

* Meghalt a váradvelencei irlalmas nővérek főnöknője. Mint késő éjjel értesülünk, hogy a váradvelencei irlalmas nővérek főnöknője *Grünnef Klára* az éjszaka folyamán hirtelen meghalt.

* A Páris patak beboltozása. Nagyvárad jövő teendői között alig van sürgősebb dolog a Páris-patak rendezésénél, beboltozásánál. Ha ez elkészül és helyesen lesz a rendezés keresztülvive, Várad-Olasz nagyrésze megszabadul ettől a járványfészektől. A munkálatokra beérkezett pályázatok között egy idegen ajánlata volt a legolcsóbb, Nagyvárad

város törvényhatósága azonban *Rosenberg* Izsó nagyváradai vállalkozónak szavazta meg a munkálatokat, dacára, hogy 7422 korona 53 fillérrel drágább volt. Később, a felebbrészek beadása után *Rosenberg* Izsó kijelentette, hogy a 7422 korona különbözetet elengedi a városnak. A belügyminisztertől tegnap érkezett le a jóváhagyás ez ügyben. A miniszter leiratában kijelenti, a közgyűlés határozatát, melylyel a megajánlott 235,485-10 K vállalati végösszegért *Rosenberg* Izsó nagyváradai vállalkozót bizza meg a munkálatokkal, a felebbrészek elutasítása mellett, jóváhagyja. A vállalkozó végösszege ugyan 7422 K 53 fillérrel magasabb a legolcsóbb ajánlatnál, azonban a helybeli vállalkozó, a közszállítási szabályrendelet értelmében, előnyben részesítendő a nem helybeli vállalkozóval szemben. Felemlíti még a leirat, hogy *Rosenberg* Izsó a város számára hasonló munkákat már több ízben közmegelegedésre teljesített és az elszámolásnál több követelést nem támasztott. Felhívja még a miniszter a polgármestert, hogy *Rosenberg* azon ajánlatát, mely szerint a legolcsóbb ajánlat és a saját ajánlatának végösszege közötti különbséget a város részéről nem igényli, a kötendő szerződésben biztosítsa. — Mást már tehát semmi akadálya nincs, hogy a mint az időjárás engedi, hozzákezdjenek a munkálatokhoz.

* Meghinsult betörés. Izgalmas jelenetek játszódtak le tegnap este Szentpéteri-utca 1. szám alatti ház udvarán. Ejjel 11 órakor, mikor még az udvarban csaknem mindenki ébren volt *Tyll* Imréné megyei tisztviselő lakásának az udvarra nyíló ablakát egy csavargó kinézésű ember felfeszítette és az ablakon a szobába akart hatolni. A zajra figyelmes lett *Tyll* Ernő könyvelő, aki az ajtót hirtelen felnyitotta és a betörő után kapott. A betörő azonban futásnak eredt és az utcaajtón kiugrott, az ajtót pedig üldözőjére visszacsapta, úgy hogy *Tyll* Ernő visszaesett. Mindez természetesen nem történhetett zaj nélkül és csakhamar talpon voltak az összes lakók és üldözőbe fogták a betörőt, aki Szaniszló utcára menekült. Izgalmas hajszát fejlődött ki a betörő és az üldözők között, míg végre a betörő Szaniszló-utcán eltűnt. Az esetről jelentést tettek a rendőrségnek, mely azóta éjjel őrizet alatt tartja a házat.

* Öt trónörökös egy asztalnál. Boris trónörökös nagykorúsítása alkalmával érdekes találkozó volt Szófiában. Az ünnepségen jelen volt öt balkán ország trónörököse: a bolgár, a román, görög, szerb és montenegrói trónörökös, akiket a diszebédén egy közös fő asztal mellé ültettek. Az öt trónörökös, csupa jövődő balkáni uralkodó, élénken beszélgetett egymással és diplomáciai körökben most erősen találgtatják, miket tárgyalt az öt balkáni trónörökös.

* A ruthén egyház új lelkesze. Mint értesülünk, a néhai *Dits* Mihály tb. főesperes halálával elárult nagyváradai gör. kath. ruthén egyház lelkeszi állása a közel jövőben be lesz töltve. Hir szerint *Dits* Mihály utódjául az elhunyt fia: *Dits* Sándor kakadi gör. kath. ruthén lelkesz van kizemelve, aki nem csak kiváló képzettségű pap, hanem jeles magyar szónok is.

A legszebb

estélyi és bálcipők

MOSKOVITS Bemertéri fióküzletében.

Szabott gyári egységáruk.

Telefon 687.

Telefon 687.

* **Tűzilárma.** Epp vége volt a korzónak mikor végigvágatták a lucskos főúton a tűzoltók, hangos, erős csemetéssel. A tűzilármára óriási néptöredék keletkezett a Sztaroveczi-utca felé, ahol valami kicsi kéménytűz támadt. Maté István 21. számú házában a kéményben egy gerenda gyuladt meg s két perc alatt eloltották. A vizes, hóolvadási uton százával várt a nép szenzációs látványosságra, de hiába.

* **Megkezdődött az olvadás.** Az utóbbi időben még egy évben se félték úgy az olvadási időt, mint az idén. A nagy hóval borított hegyek alján minden percben elvannak készülvén a veszedelemre. A hó tegnapelőtt és tegnap erősen olvadt. A hegyekről leözönlő hó megárasztotta a Körözsöket, azonban eddig még veszély nem fordult elő. A leözönlő víz oly erős, hogy az erdőkből fagalyakat hord. Eled vidékén a víz árja oly nagy mennyiségben hordta össze a galyakat, hogy a víz folyását megakasztotta. A felduzzadt víz a partot éri, de még ki nem öntött sehoh. Az ármentesítő társulatok és a hatóságok nagyszabású intézkedéseket fogantatosítottak, hogy a fenyegető veszély ellen némileg védekezhessenek.

* **Beszélgetés a levágott fejjel.** Franciaországban egy orvos érdekes kísérletet végzett abból a célból, hogy megállapítsa, képes-e gondolkodni a levágott fej, lát-e, hall-e? Hiszen a guillotineal kivégzett ember életét csak egy pillanat választja el a haláltól és a francia orvos is arra alapította kísérletét, hogy a levágott fej agyveleje a pillanat alatt történt kivégzés után még tovább működik egy ideig. A legutóbbi párisi kivégzés alkalmával megengedték ennek az orvosnak, hogy megvizsgálja a kivégzett ember fejét, közvetlen a kivégzés után. Az orvos, mikor a fej a guillotine kése mellől leördült, nyomban megkezdte kísérletét. Maga elé tette a fejet és szólni kezdett hozzá. A fej szempillája és ajka mozgott és az orvos azt következtette ebből, hogy a fej megértette szavait, később azonban rájött, hogy mindez csak reflexmozgás volt. Nagyon érdekes volt ez a kísérlet, mely tudásunkat gyarapította és ki ne ragadná meg az alkalmat, hogy mentől jobban belepillantson a természet rejtelmeibe. Az a rengeteg könyvtömeg, a mit produkálnak, igazán nagy értékkel bír, de hány ember van abban a szerencsés helyzetben, hogy időt szenteljen neki? A kenyér utáni hajsza tulontul elfoglalja az embert és így a Tolnai Világlexikona, melyet Tolnai Világlapja ajándékol tervez olvasóinak, elsőrangú irodalmi vállalkozásnak ígérkezik. Ez a huszonöt kötetből álló mű tizenhatezer oldalra van tervezve, amelyet mintegy harmincezer kép fog díszíteni.

* **Holttest a hó alatt.** Szentgotthárdból jelentik: Permise község bírja tegnap reggel adót szállított be Szentgotthárdra. Mikor a bíró kocsija a falu határához ért, az árokpartokon két csizmaorrt látott kikandikálni a hó alól. A bíró lelépett a kocsihoz s mikor a lábával leturta a havat a csizma fölül, megdöbbenve vette észre, hogy az árokparton egy negyven évesnek látszó ismeretlen ember csontkeményre fagyott holtteste hever. A zsebében egyetlen sor írása se volt, amelyből kielejtésre következtetni lehetne. Az ismeretlen ember valami vándor-féle lehet, akin az uton a hidegben bágyadtság vehetett erőt s leült pihenni az árokpartra, ahol megfagyott. Holttestemét körülbelül fél méter magasan fedte be a hó. A bíró a holttestet, beszállította a permisei temető halottsházába s a szörnyű leletéről nyomban jelentést tett a szentgotthárdi járási főszolgabíróságnak.

* **Szép imakönyvek, ifjúsági iratok, mesés könyvek, képeskönyvek, levélpapírok nagy választékban érkeztek Benkő Arthur könyv- és papírkereskedésének.** Pallay Lexikon teljes 18 kötetben olson Rákóczi-ut 54. szám. TELEFON 870.

* **Nincs itt a vadászat!!** Megkezdődött a tilalmi időszak, de az igazi vadász most már fokozott buzgalommal irtja a ragadozó vadakat s ha kellő sikert akar elérni, úgy fegyverét és patron szükségletét szerezzze be szakembertől. Továbbá a legalkalmasabb idő a fegyverek teljes rendbehozására most van, míg a szalonkázás meg nem jön, tehát mindenkinek saját érdeke, hogy fegyvere rendben legyen mire újból szüksége lesz rá. A legelőkelőbb fegyvergyárosok fegyverei állandóan nagy választékban kezeség mellett található LADÁNYI JÓZSEF puskaművesnél, Nagyvárad, Rákóczi-ut, Moskovics palota. M. kir. lőporáruda. Telefon 269. — Tanoncz felvétetik.

* **Trieszti kávépiac Nagyváradon.** A kávé olcsóbb lett! Aszódi Kossuth-utcai kereskedő tudósítása. A már országosan ismert Aszódi 8 féle zamatu pörkölt kávéja, mely a legjobb és legolcsóbb, frissen és meleg állapotban áll a nagyközönség rendelkezésére. Ara 1 kilo 4 kor. fél kilo 2 kor. negyed kilo 1 kor. Motorüzemű pörkölés és darálás.

Rimanóczy műbutorgyár.
 :: Állandó bútorkiállítás. ::
 I. rendű tölgy és bükkfa parketta saját gyártmány.
 Saját készítményű modern cserépkályhák állandóan raktáron. Elvállalja kályhák javítását.
 Raktár és iroda: Rákóczi-ut, saját ház.
 :: TELEFON: 796. ::
 Költségvetés díjtalan.

Tisztelettel értesitem Nagyvárad város és Biharmegye nagyzéremű közönségét, hogy az 1792-ik évben alapított

ékszer-, arany- és ezüstmű üzememet f. év február havában

teljesen **újjonnan berendezve** s a legkényesebb igényeknek megfelelő áruval felszerelve

a Bémer-téren nyitottam meg

az újjonnan épült özv. Kolosváry Sándorné házában. — Jutányos árak, szolid kiszolgálás, óriási választék. — Kérve a nagyzéremű közönség nagybecsű pártfogását. — Tisztelettel:

Kolosváry Sándor,

ékszerész, arany- és ezüstműves.

**ORSZÁGOS KÖZVETÍTŐ BANK
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG**

Nagyvárad, Rimanóczy-utca 9. l. em.

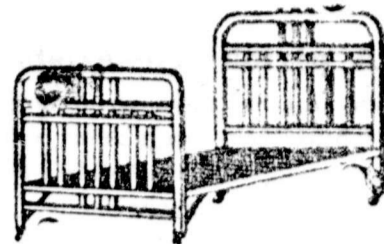
Kieszközöl

törlesztéses és jelzálog kölcsönöket,

Financirozza HÁZAK VÉTELÉT és ELADÁSÁT

és azokra, mint minden más ingatlanra a legmagasabb értékbecslés szerint GYORSAN OLCSON KÖLCSÖNT folyósítat.

Vas és rézbutor

gyári raktári

Székrenyő 3 matraccal 20 korona

Sodronybetét 10 korona

Rézkarniss 4 korona

Gyermekágy 24 koronától feljebb, kapható

Kohn Adolf

vaskereskedőnél Nagyvárad, Kossuth-utca

10 sz. Telefon 636.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Csütörtök: Leányvásár.

Péntek: Leányvásár.

Szombat: Leányvásár.

Vasárnap d. u.: Hamlet, a dán királyi este:

Leányvásár.

A Leányvásár sikere. Nap-nap után zsufolt házak mellett kerül színre Martos, Bródi és Jakobi nagyhatású operettje, a Leányvásár. A színházjegyek legnagyobb része már az előadás előtti napon kellek el. Ezek óta nem mutatkozott oly nagy érdeklődés operett iránt és valószínű, hogy nagyon gyorsan megéri a Leányvásár a huszonötödik jubileumi előadást. A Leányvásár a hét minden estéjén abban a kitűnő szereposztásban kerül színre, amelyben a bemutatókor oly zajos sikert aratott.

Vasárnap délután előreláthatóan őszinte meleg siker mellett Shakespeare világhírű Hamletje kerül előadásra kedvezményes helyárok mellett.

ZENE ÉS MŰVÉSZET.

A mai hangversenyt.

— Fővárosi lapok Kreisler-ről. —

Ma este tartja meg a Csarnok nagytermében egyetlen hangversenyt Fritz Kreisler, a világhírű hegedűművész Diemel Oskár zongorakísérete mellett.

Kreisler tegnap este adott hangversenyt, Budapesten és óriási sikert aratott. Fellépéséről a fővárosi lapok a legnagyobb elragadtatással szólnak s például a »Világ« így ír róla:

... Kreisler szuverén technikus. Egy Corelli-féle varációs átiratlan négysszólamu akkordokat játszott egyszerre, sűrű egymásutánban tizenhatodikban. Megdöbbentően tiszták és egyformák voltak ezek az akkordok. Az ember szinte visszafojtotta a lélekzetét, mint valami artista-mutatványnál.

Még nagyobb dicséret hangján ír Kreisler művészetéről »Az Ujság«, amelynek kritikájából ezeket a részeket idézzük:

... Kreisler Frigyes nevét ma már csak a legnagyobb hegedűművészek neveivel említhetjük meg egyszerre. Dologi készsége teljesen tökéletes. Kettőshang-technikája különösen csodálatraméltó. Hatalmasan öblös, bársónyos hangja könnyedén dagad meg a legalkalmasabb pianissimótól a legáthatóbb fortissimóig.

móig. Előadói módja temperamentumos és mindig magával ragadó . . .

A hangverseny, melyen Dienzl Oszkár is szerepel, pontban fél 9 órakor kezdődik. A közönség jelenjék meg pontosan, mert az egyes számok között bezárják az ajtókat.

MULATSÁG.

Farsangi naptár.

Február 10. Nemzetközi jelmezestély a Vigadóban.

Február 10. Postások bálja a Kereskedelmi Csarnok dísztermében.

Február 17. A Tiszti kaszinó cöllövő estélye.

Mérnökestély.

Nagyszámu és előkelő közönség töltötte meg tegnap este a Kereskedelmi Csarnok villanyfényben uszó díszes nagytermét. A Magyar Mérnök és Építész-egylet nagyváradi fiókjá tartotta cabaréval egybekötött táncmulatságát és elmondhatjuk, hogy a mérnökestély az idei farsangi szezon egyik minden ízében fényesen sikerült mulatsága volt.

Tánc előt igazán ötletes cabaré előadás mulattatta a publikumot. A conferencier szerepét *Köszeghy* József főmérnök töltötte be, aki ügyesen, szellemesen vezette be az egyes számokat. *Csulyok* Gizi dr. *Pelle* János ügyes prologját adta elő bájosan kedves közvetlenséggel.

Varró Zsófia igazi művészettel zongorázott, majd humoros énekszám következett, az automata quintett, melyet *Szentlélek* Kálmán, *Szmassenka* Herbert, *Raitz* László, *Váradi* Jenő és *Pikó* János adtak elő. *Niessner* Aladár aktuális strófiákat adott elő *Lassky* Adica zongorakísérete mellett. Élénk derűtség mellett *Tatár* Zoltán mérnök humoros felolvasása aratott élénk tapsokat. Majd humoros zeneszám következett, amelyet *Szmassenka* Edit, *Herbert* Alfonz és *Grósz* Béla adtak elő nagy hatás mellett. *Reiss* Emil egy magánjelenetével, (a pozsonyi vonat negyven évvel ezelőtti) különösen megkacagattatta a közönséget. Utána néger quartett következett, amelyet *Pikó* János, *Váradi* Jenő, *Szentlélek* Kálmán és *Aladár* adtak elő. A szép zongorakíséretet *Laszky* Adica látta el.

Tizenegy óra után táncperdült a fiatalság és vidám jókedvben maradtak együtt a késő hajnali órákig.

A jelenlevők közül a következőket sikerült feljegyeznünk:

Asszonyok: Bodnár Gyuláné, Varró Domokosné, Grósz Józsefné, Tabéry Arminné, Wallner Odónné, Schwarz Francsné, Beleznay Antalné, Demetrovits Elkné, dr. Molnár Imréné, Darvas Imréné, Bodó Ferencné, Laszky Arminné, Szilágyi Lajosné, Bakó Istvánné, Bulyovszky Józsefné, Hajós Iksóné, Böszörményi Gézáné, dr. Zigre Miklósné, Olasz Elemérné, özv. Ováry Sándorné, Géher Jenőné, Imrik Lászlóné, Szentlélek Kálmánné, Tatár Zoltánné, Nosz Gusztávné, Szalay Jánosné, Trautwein Gyuláné, Petry Gyuláné, özv. Nagy Gyuláné, Müller Györgyné, Kappel Györgyné, Rozvány Józsefné, Géczy Gyuláné, Lazarovics Gáborné (Nagyszalonta), Rendes Vilmosné, Mihelyfy Pálné, Belányi Imréné, Kolozsváry Sándorné, Ronay Arpádné, Kelepecz Lajosné, Salkovits Pálné, Szilágyi Zsigmondné, Govrik Akosné, Papp Imréné, Sándor Lászlóné, Sarkadi Lajosné, Fehér Dezsőné, Tamássy Gézáné, Rosenberg Iksóné, Huzella Gyuláné, Popper Akosné, Bogdán Jenőné, Erdős Emőkné, Böhm J-nőné, Papp Elemérné, Kálmán Ferencné stb. stb.

Leányok: Bodnár Irénke, Bakó Joli, Böhm Duci, Varró Zsófia, Wallner Joli, Schwartz nővérek, Grósz Mici, Beleznay Annus, Fényes nővérek, Molnár Jolánka, Laszky Adica, Bodó Erzsike, Tamássy Duci, Szilágyi nővérek, Kolozsváry nővérek, Csanády nővérek Bulyovszky Erzsike, Hajós Magda, Olasz Gizike, Ováry Klári, Várnai nővérek, Imrik nővérek, Riedl Margit, Schreiber Margit, Rozvány Jolán, Fráter Irénke és Gizike, Nosz Ilonka, Szalay Stefánia, Petry Annus, Kappel Lotti, Géczy nővérek, Rendes Ilé, Sarkadi Klári, Römer Margit, Berger Mici, Jakab Oga, Kelepecz Erzsike, Pojnar Mariska, Salkovits Gizi, Jakab Oga stb.

A nagyváradi éttermi pincérek asztaltársasága nagyszabású farsangi est rendezésén fáradozik már hetek óta. A mulatságot egy tervezik, hogy a jótékony célt is szolgálják, amennyiben a várható jövedelmeket a szakkabellék segélyezésére fordítják. A mulatság tolvó hó 14-én a Fekete Sas éttermében lesz megtartva és az előjelekből ítélve a mulatság minden tekintetben sikeresnek ígérkezik. Kezdeté este 8 órakor. A rendezésben résztvesz az asztaltársaság minden tagja, élén az elnökkel, *Leitner* Ferenc vendéglőssel. Belépődíj nincs. A zenét *Virga* Stefi és zenekara szolgáltatja.

Igazságszolgáltatás.

§ A gáborjáni bűnpör. A gáborjáni népítélet ügyében tovább folyik a tárgyalás. Tegnap délelőtt kihallgatták a még hátralevő husz tanut, akik mindnyájan a vádlottak mellett vallottak. A tanukihallgatások ezzel befejezést nyert. Ma valószínűleg rá kerül a sor a perbeszédre és így ítélet holnap, vagy holnap utánra várható.

TÁVIRATOK.

Frigyes Lipót főherceg Brassóban.

Brassó, febr. 7.

(Saját tudósítónktól.) Frigyes Lipót főherceg ma Brassóba érkezett. A főherceget Suodola vezérőrnagy fogadta a katonaság részéről, míg a polgári hatóságok nevében a brassói főispán üdvözölte a főherceget.

Uj aluminium telep.

Budapest, febr. 7.

(Saját tudósítónktól.) Hunyadvármegegyében Ajtay Géza körjegyző hatalmas aluminium telepet fedezett fel. A telep aluminium tartalmát eddig több millióra becsülik.

A dán király állapota.

Kopenhága, febr. 7.

(Saj. tud.) A dán király állapota aggasztó. A király az éjjel eszmélelően volt. A palotában minden percen várják a katasztrófát.

Áradások Spanyolországban.

Madrid, február 7.

Dél-Spanyolországban, különösen Szevillában és Lordovában nagy áradások vannak, melyek óriási károkat okoznak.

San Paremneél kiáradt a Tajó és olyan károkat okozott, amilyenekre nem emlékeznek az emberek. A víz elárasztotta a temetőt, a sirok elpusztultak.

Orosz nagykövetség estélye.

Pétervár, február 7.

Az osztrák-magyar nagykövetségen tegnap estély volt, melyre 3000 ember kapott meghívót. Ily hatalmas estély még nem volt itt. A vendégek közt ott voltak a cár, a nagyhercegek, a képviselőtestületek elnökei és Pétervár egész előkelősége.

Lezuhant vonat.

London, febr. 7.

Newyorkból táviratozzák: Pittsburgban egy villamos közúti vonat, amely több kocsiból volt összekapcsolva, amikor áthaladt egy magas vasúti átjárón, a töltésről lefordult kétszáz láb mélységbe. A vasúti kocsik a levegőben néhányszor megfordultak s darabokra törve gördültek le a töltésen. Öt utas meghalt, a többiek közül egyetlen egy sem maradt sérletlen.

Molnár Ferenc és Papp Zoltán.

Budapest, február 7.

A Kisfaludi-társaságban ma volt a választás, amelyen 39 tag jelent meg, ami a legnagyobb ritkaság. Ott volt Fraknóy püspök és Apponyi Albert gróf is. A 39 szavazatból 16 esett Molnár Ferencre, 16 Papp Zoltánra és 7 szavazólap üressen maradt. Mivel egyik se kapta meg az abszolút többséget, úgy egyiket sem választották meg.

Törökország nem enged.

Konstantinápoly, febr. 7.

A tegnapi minisztertanács elhatározta, hogy a nagyhatalmakkal csak olyan békeközvetítésekről bocsátkozik purparlékba, amelyek alapja legalább is olyan szuverenitás, amely az egyiptomi rendszerhez hasonló, lehetőleg annál is kedvezőbb. Ezt ma az összes török nagykövetekkel közölték azzal, hogy az arab törzsek hangukata nagyon harcias.

Konstantinápoly, febr. 7.

A párisi török nagykövet közölte a portával, hogy az olaszok Hodeida bombázásának megkezdése előtt közölték a francia vasúttársasággal, hogy az építményeket bombázni fogják. Együttal értesítették a társaságot, hogy a szenvedett károkat Franciaországot Tarnednél nagyobb földterülettel fogják kárpótolni.

Serbán Mihályt elítélték.

Marosvásárhely, febr. 7.

(Saját tudósítónktól.) Az itteni esküdtsek ma Serbán Mihály volt országgyűlési képviselőt rágalmazásban bűnösnek mondta ki és ezért 5 havi fogságot, valamint 800 korona pénzbüntetésre ítélte.

Összeesküvés Lisszabonban.

Lisszabon, febr. 7.

(Saját tudósítónktól.) Ma a rendőrség újabb monarchista összeesküvést fedezett fel. Sok házból fegyvereket és bombákat találtak. Az összeesküvést letartóztatták.

REGÉNYCSARNOK.

HELÉN.

Írta: Schmidt Amália. — Fordította: N. M.
(Folytatás) 51

— Atyám! — szólt Miksa halk hangon, de atyjának egészen szeme közé nézve; — látam... Helént.

A báró láthatólag megijedt e szavakra; de azért először közönyösen kérdezte:

— Alkalmasint még mindig Rechter a grófnénál van?

— Igen, atyám! és meg vagyok győződve, hogy ott igen boldogtalan életet él.

— Azt sajnálom, — felelt kényszerülten a báró.

— De hát miért nem keres magának jobb helyet?

— Azt hiszed, atyám! ez könnyű dolog oly származású és nevelésű leánynak, mint Helén?

— Igaz, anyád elkényeztette őt, — felelt a báró hidegen.

— Atyám! — mondá Miksa hevesen fellobbanó indulatával küzdve, — ne légy igazságtalan anyám! — és az ő szerencsétlen kedvence iránt. Tudod, gyermekkorom óta mennyire kedvesek voltak nekem mindketten; már csak ezen emlékezet kedvéért is kiméj engem bennök.

— Átkozott dolog ez az örökös érzékenykedés! — tört ki a báró. — Soha sem láttam, hogy oly ember, kinek gondolatai mindig a múlton csüggenek, az életben valamilyen mértékben éljen; és tájékozzon te arra kényszerül, Miksa! hogy eme gyöngék közé számítsd ki.

— Ha valaha gyöngéséget közeletem el, — mondá Miksa nyugodt komolysággal, — akkor ez a te kívánságod iránt való úrságos engedékenységem volt, azon pontra nézve, midőn saját szívem azt követelte, hogy az igazság és kötelesség szerint cselekedjem, a te akaratod ellenére, mely, tájékozzom, midőn Helént illetőleg a becsülettel és méltányos ággal ellenkezett.

— Mi ez? — kiáltott a báró, haragtól reszkette, eltorzult arccal. — Így beszélsz velem? Ezek ama jó erkölcsök, melyeket a társaságban szereztél? Te fiam vagy és ily szavakat mondasz atyádnak?!

— Isten tudja, mennyire szeretlek és tisztelettellek atyám! — válaszolt Miksa előbbi komolyságával. — De nem lehetek és nem akarok vak lenni az iránt, hogy igazságtalanul bántál velem és Helénnel, és hogy én még nagyobb igaztalanságot követtem el akkor, midőn akaratodnak tényleg ellenem álltam. Midőn elszakasztottál minket, én a férfikorot már elértem vala; neked nem állt több hatalmadban a szót melyet én adtam visszavonni. Nekem nem kellett volna ebből meggyugodnom. Sőt mindent el kellett volna követnem, hogy a száműzött Helént feltaláljam.

— Hiszen ez neked most sikerült, — felelt a báró gúnykacajjal s majdnem érthetetlenül a harag miatt.

— Csupa véletlenségből, — mondá Miksa búsán, mintha szégyelte volna, hogy a véletlennek köszöni azt, minek tulajdonképpen saját erőfeszítései eredményének kellett volna lenni. — De tájékozzom, e feltalálás kevésbé fog engem boldogítani, hacsak...

Abban hagyta a mondatot, nem tudván, mily szavakat válaszson, hogy szenvedélyesen ingerült atyjára jó benyomást tegyen.

A báró azonnal észrevette és körülbelül kitalálta megakadásának okát.

— Hacsak? — ismételte kérdőleg, gúnyos hangon. — Hiszen egyszerre nagyon tartózkodóvá lettél.

— Hacsak, atyám! te magad is be nem egyezel boldogságomban! — fejezte be Miksa határozottan.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Gabona üzlet.

Borgida Béla és Társa jelentése

Budapest

A gabonaüzletén tegnap kissé lanyha volt az irányzat. Készáru 5 fillérrel olcsóbb.

Határidők zárlata:

Áprilisi buza (1912)	— — —	11.97
Októberi buza	— — —	11.13
Áprilisi rozs	— — —	10.64
Októberi rozs	— — —	9.33
Áprilisi zab	— — —	10.24
Májusi tengeri (1912)	— — —	8.99
Júliusi tengeri	— — —	8.94

Budapesti értéktőzsde.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradi fiókjának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	— —	861.75
Osztrák hitelrészvény	— —	661.—
Jelzálogbank	— —	502.50
Leszámitoló és pénzváltó	— —	585.25
Közuti vasut	— —	822.50
Városi vasut	— —	420.—
Osztrák államvasut részvény	— —	740.50
Salgótarjáni község	— —	725.—

Dohányárusoknak tilos a csomaggyűjtés. Egy csomag szállítási vállalat több fővárosi dohányüzlet-tulajdonossal szerződést kötött csomagok gyűjtésére. A pénzügyminiszter most rendeletet adott ki, mellyel az illető dohányüzlet-tulajdonosoknak ezt a mellékfoglalkozást megtiltja. A pénzügyigazgatóságának idevonatkozó leirata, melyben a miniszteri rendeletet a dohányárusokkal közli így hangzik:

A nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszterium folyó év január hó 9-én 77. számú rendelete szerint tudomására jutott, hogy ön olyan anyagi javadalmazással egybekötött mellékfoglalkozásokat folytat, melyek természetben a dohányárus hivatásával ellenkeznek, nevezetesen olyan csomagok gyűjtésével foglalkozik, amelyek a dohányárusok által történt egybegyűjtése után valamely más magán egyén vagy vállalat által továbbítatnak rendeltetésük helyére.

Mint hogy pedig ezen iparszerűleg üzemeltetett szállítási közvetítés a dohányárudát jellegéből teljesen kivételtelen és mivel nem engedhető meg, hogy a kincstár bizományosai olyan, a náluk vásárló közönség igényeire alkalmatlan befolyással bíró mellékfoglalkozást üzbessenek, mely a dohányárudással össze nem egyezhető, sőt mi több, az önálló ipar fogalma alá is vehető, ennél fogva önt ezen csomaggyűjtéstől ezzel eltiltja.

Megjegyzem azonban, hogy ezen tilalom a m. kir. posta részére ennek megbízása folytán eszközölt levél vagy postai csomagok gyűjtésére — amely a postajövedék érdekében eszközöltek — nem vonatkozik.

Erről azzal értesitem, hogy amennyiben az

ilyen fent leírt tiltott mellékfoglalkozást jelen tilalom dacára tovább is gyakorolná, öntől, mint a tilalmat megszegőtől, az eladási engedély el fog vonatni.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság.

Hirdetmény.

A Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság 1912 január 24-én tartott közgyűlése elhatározta, hogy a társaság részvénytőkéjét 7500 drb uj 200 koronás n. é. részvény kibocsájtása által két millió ötszáz ezer koronáról

négy millió koronára

emeli fel.

Ezen uj 7500 drb részvény átvételére a régi részvényesek elővételi joggal bírnak a következő feltételek mellett:

1. Az uj kibocsájtású részvények 250 koronáért árban bocsájtatnak ki, melyből 200 korona az alaptőkéhez, 50 korona a rendes tartalék-alaphoz csatoltatik.

2. Minden 5 régi részvény birtokosának 3 uj részvény átvételére van joga. Tartozik azonban a 250 korona vételáron felül darabonként 3 koronát bélyeg- és kiállítás-díj címén megfizetni.

3. Az elővételi jog gyakorlásának záró határideje 1912. február 20. Az ezen határidőben elővételi jogot gyakorolt régi részvénybirtokosok tartoznak:

1912 február 20 ig darabonként	53 koronát
1912 március 15-ig	100 „
1912 április 10-ig	100 „

valamint 1912. január 1-től a fizetés napjáig járó 6 százalékos kamatot az intézet pénztáránál készpénzben befizetni.

Az uj részvények 1912 január 1-től kezdve az üzleti haszonban részesülnek.

Felkérjük ennél fogva mindazon t. részvényeseket, kik a kibocsájtandó uj részvényekre az elővételi jogot gyakorolni óhajtják, hogy részvényeiket a fent kitűzött záró határidőig, vagyis 1912 február 20 ig az intézet pénztáránál lebélyegzés végett bemutatassák és a fizetendő összeg első részletét teljesítsék, mivel ezen határidő letelte után az elővételi jog nem gyakorolható.

Nagyvárad, 1912. január 24.

Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság Igazgatósága.

A Biharmegyei Gazdák Áru és Hitelintézete Rt.

Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrányi-ház.

Befizetett alaptőke: 1,000.000 korona.

Elfogad takarékbetéteket, ha azok állandók 5%-os kamatoztatásra, továbbá folyószámlai betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti.

Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámitoló váltókat a legelőnyösebb kamattal melett gazdálkodók, kereskedők és iparosok részére és foglalkozik mindenféle bankszerű beszedésekkel (incassó) olcsó díj mellett.

Előleget nyújt értékpapírokra, terményekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös törlesztés mellett.

Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyószámlákra és földbirtokokra.

Grand Hotel Berlin

nagyszálloda és pensio
Budapest, Révay-u. 10.

140 szoba, lift, gőzfűtés. Andrassy- és Váci-körúttal szemben, az Opera mellett. Szobák 2 koronától feljebb. Hónapos szobák 60 koronától.

Igazgatóság.

TÁTRAY és TSA RT.

Vasöntöde és gépgyár. Nagyvárád, Össi-tér.

Elvállal: Épület és műlakatos munkákat, vízvezeték és csatornázási munkákat, gyárak teljes berendezését, közlőműveket.

Gyárt: gazdasági gépeket és ekéket, magánjárókat és cement-ipari gépeket.

Biharvámegye legnagyobb gépjavitó műhelye.

Műszaki gépészmérnöki iroda.

Nagyvárád város rendőrkapitányi hivatala.

1920—1912. sz.

HIRDETMÉNY.

Az iparüzemekben alkalmazott nők éjjeli munkájának eltiltásáról szóló 1911. évi XIX. t. c. az 1912. évi január hó 1-én életbe lépven, felhívom mindazon iparvállalat tulajdonosokat, akik tiznél több és közöttük női munkást is alkalmaznak, ezt nyilvánvalóan vétel végett az 1912. évi február hó 1-ig a rendőrkapitányi hivatal iparügysztyálynál (Városház, földszint 11 ajtó szám szóval vagy írásban jelentsék be. Minthogy továbbá a törvény 9 §-a értelmében a munkaadók idevonatkozólag munkaidőrendtartást kötelesek készíteni s ezt az iparhatóság által történt látamozás után műhelyeikben kifüggeszteni: felhívom az érdekelt munkaadókat arra nézve is: hogy ezen munkaidőrendtartást, avagy az ezt helyettesítő munkarend függelékét a f. évi február hó 28-ig 3 példányban Nagyvárád város rendőrkapitányi hivatala mint I. fokú iparhatósághoz mutassák be.

Végül figyelmeztetem az érdekelt munkaadókat, hogy a törvény rendelkezéseinek megsértése folytán előálló kihágások a törvény 12. §-a értelmében kétszáz koronától 600 koronáig terjedő pénzbüntetéssel, ismétlés esetén a pénzbüntetésen felül 2 hónapig terjedhető elzárással büntetendők.

A törvény intézkedéseire nézve az érdekeltnek egyébként a rendőrkapitányi hivatal iparügysztyálynál nyerhetnek felvilágosítást.

Nagyvárád 1912. január 27.

Gerő,

rendőrfőkapitány.

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban.

Biharmegyei Takarékpénztár.

Hirdetmény.

A BIHARMEGYEI TAKARÉKPÉNZTÁR-nak 1912. évi január hó 28-án tartott rendes közgyűlése elhatározta, hogy az intézet részvénytőkéjét 3.600.000 koronáról 2000 drb 600 korona névértékű új részvény kibocsátása által

4.800.000 kcronára

felelmi, mely új kibocsátású részvények az 1912. évi osztalékban már szintén részesednek. Ezen újonnan kibocsátandó részvényeket ezennel felajánljuk régi részvénybirtokosainknak és pedig a következő feltételek mellett:

I. Három régi részvényre egy új részvény vehető át.

II. A kibocsátási árfolyam 800 koronában állapítatik meg, amelyből 600 korona a részvénytőkére, 200 korona felpénzből a kibocsátási költségek levonása után fennmaradó összeg a tartalékalapok javára fog iratni.

III. Az új kibocsátású részvények a közgyűlés határozata szerint az 1912. évi osztalékban részesedvén a megállapított kibocsátási ár után 1912. évi január hó 1-től 6% kamat a befizetés napjáig szintén megterítendő az új részvények után.

IV. Az elővételi jog 1912. január 29-től február hó 29-ig bezárólag gyakorolható és pedig Nagyvárádon az intézet pénztáránál, 1912. február 29-én tul az átvételi jog megszűnik.

Aki átvételi jogával élni kíván, tartozik a régi részvényeket, szelvényivek nélkül az intézet pénztáránál lebélyegzés végett bemutatni és egyidejűleg az első részletfizetést készpénzben teljesíteni, ami, valamint a későbbi befizetések ideiglenesen nyugtáztatnak. A régi részvények lebélyegzés után azonnal visszaadtnak.

V. A befizetések következőképen teljesítendők: 300 korona fizetendő a részvény lebélyegzése alkalmával.

250 > > 1912 március 31-ig
250 > > 1912 április 30-ig

és minden részletfizetésnél az 1912. január 1-től esedékes 6% kamat.

Szabadságában áll azonban a részvényeseknek több részletet, vagy valamennyit egyszerre a kitűzött határidő előtt is befizetni.

Részletfizetések késedelmissége, vagy elmulasztása az alapszabályok 3. §-ának alkalmazását vonja maga után.

A Biharvámegyei Takarékpénztár Igazgatósága.

3. §. Azon részvényes, aki valamely befizetést a kitűzött határidőn tul teljesít, a késedelem idejére 6 százalékos késedelmi kamatot köteles fizetni. Ha azonban a befizetések a kitűzött határidő lejártá után 60 nap alatt sem történnének meg, az igazgatóság a kiadott elismervényeket semmieseknek nyilvánítja, a késedelmes részvényesek pedig az eddig teljesített befizetéseiket elvesztik. Az ekként megsemmisített ideiglenes elismervények helyett az igazgatóság új részvények kibocsátását rendelheti el és ez esetben az ezzel érvénytelenített befizetések — hozzászámítva a névértéken felül elért többletet — a társaság tartalékalapját illetik.

Uradalmak, gazdaságok, községek ha jó kútat akarnak, forduljanak:

Márkutz József

villanyerőre berendezett épület és diszműlakatos ipartelepéhez

NAGYVÁRAD, Pereces-utca 9. szám.

Szép, tartós és jól főző

takaréktűzhelyek

és lakatos tömegáruk állandó raktáron.

Drótkerítéseket a legjutányosabb áron készít.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Bámulatba ejt mindenkit az „ILLATSZER KIRÁLY” árai!

Körözspart, Lévay-palota.

1 üveg Odol	74 kr.
1 > francia szájvíz	25 >
1 > száj szagtalanító	50 >
1 tubus dr Heyder fogorám	50 >
1 > Thymol	20 >
1 > Stomatin	20 >
1 > tégely Odontin fogpaszta	55 >
1 drb Odontin betét	85 >
1 üveg Pixavon	98 >
1 üveg Bay Rum	85 >
1 > Vera Viollette brillantín	80 >
1 > francia brillantín	15, 22, 35 >
1 > folyékony brillantín	50 >
1 > valódi dió olaj	15 >
1 > > > kivonat	75 >
1 drb bajuszkötő	15, 20 85 >

1 üveg Kerpel kézfinomító	86 kr.
1 tégely Margit krém	40 >
1 > Diana krém	65 >
1 drb Dianna szappan	65 >
1 dob Lechner puder	88 >
1 > amerikai porcellán puder	1 frt 20 >
1 üveg amerikai petrol	50 >
1 > Emke hajszesz hajhullás ellen	1 frt >
1 fekete champos	12 >
1 rud rozsa Glycerin szappan	20 >
8 drb francia ibolya szappan	50 >
1 > Kielhauser ibolya glycerin szappan	28 >
1 > Speick szappan	28 >
1 > Windsor szappan	88 >
1 tubus kaloderma	28 >
1 > Beloderma kézfinomító	28 >
1 üvegtégely tejcrém	20 >

1 csomag eredeti Gillette kés	1 frt 35 kr
1 Gillette utánvatu borotva készület	1 > 50 >
1 valódi serte hajkefe	70 >
1 dublé bajuszkéfe	90 >
1 valódi serte ruhakefe	45 >
1 körömkéfe	05 >
1 surolókefe óriási	20 >
1 surolókefe kisebb	10 >
12 drb Royal angol cipő krém	98 >
1 drb cipőcrém-kefe kenőközzel	70 >
1 > cipőfényesítő flanel	20 >
1 > Jurigatem Zománc	30 >
1 mtr vörös gumicső	60 >
Egynegyed Ko Brunz watta	85 >

Gummi ágylepedő 6 féle minőség igen olcsón, mindennemű betegápolási cikk legolcsóbban, minden más itt fel nem sorolt pipere és háztartási cikkek legnagyobb választékban, igen olcsón! Saját szabványos ellenőrzése, ha személyesen meg nem győződik az árról.

Nincs vásárlási kényszer! Illatszerek kimérve a legmodernebb Odeurökből!

A Bihar megyei Gazdák Áru- és Hitelintézete r.-t. sertéshizláló telepén

kövér sertések
naponként reggel 6 órától, d. u. 6 óráig egyenként is a napi áron kaphatók.

Belépési felhívás.

A POLGÁRI TAKARÉK és SEGÉLY-SZÖVETKEZET.
Kossuth Lajos-utca 4. szám
1912 január 1-én megnyitotta
17-ik évtársulatát.

Az igazgatóság ez uton felhívja Nagyváradi város és Biharvármegye t. közönségét az új évtársulatba való belépésre. A belépés tetszésszerű száma törzsbetét jegyzésével történik, melyek mindegyike után hetenként 1 korona fizetendő a szövetséget pénztárába. Vidéki tagok a befizetéseket postai csekk útján is eszközölhetik. Az új évtársulat 3 évig tart, melynek eltelté után a tagok az általuk ekként megtakarított tőkét az elért haszoneredményben való arányos részesedés mellett megkapják.

A szövetséget célja, hogy tagjainak a heti befizetésekből tőkét gyűjtson és hogy tagjai hitelnek, keresetnek és gazdálkodásának előmozdítása céljából nekik olcsó és kényelmes kölcsönöket nyújtson.

Kölcsönök adatainak:

- a heti befizetések kilenczted része erejéig minden további biztosíték nélkül;
- ingatlanokra;
- elegendő biztosítékot nyújtó kézi zálogra;
- megfelelő kezesség mellett vá tóra, kötelezővényre. A szövetségetbe való belépés alkalmával törzsbetétenként 50 fillér beiratási díj fizetendő és egy heti részlet befizetése után már mindenki megkapja törzsbetét könyvecskéjét.

Az új évtársulatba belépők részére kölcsönök már most folyósíthatnak. A kölcsönökről kiállított kötelezvények bélyeg és illetékmentesek.

A belépni szándékozók felkértenek, hogy a felvétel iránt üzlethelyiségünkben (Kossuth Lajos-utca 4. sz.) mielőbb jelentkezni sziveskedjenek.
Nagyvárad, 1911. december hó.

Tisztelettel

A Polgári takarékos és segélyező szövetséget igazgatósága.

394—911.

Pályázati hirdetmény.

Biharvármegye Magyarcsékei járáshoz tartozó lemondás folytán üresedésbe jött farkaspataki segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, akik pályázni óhajtanak, hogy az 1883. évi I. t. c. 6. § a, illetve az 1900. évi XX. t.-c. 3. §-ában megkivánt minősítésüket, valamint eddigi alkalmaztatásukat igazoló bizonyítványokkal felszerelt, pályázati kérvényüket hozzám folyó év február hó 27-ig nyújtsák be.

Ezen állás 1000 korona törzsfizetéssel 100 korona napidíj átalánnyal és 100 korona lakbérilletménnyel van egybe kötve.

A választást folyó évi február hó 28 án d. e. 9 órakor fogom a farkaspataki körjegyzői irodában megtartani.

Magyarcséke, 1912. február hó 5.

Dr. Halász Elemér,
főszolgabíró.

Telefon 1153. Interurbán Telefon 1153.

Hölgyek figyelmébe!!!

Igen kedvelt

Zsigmond-fűző

remek, kipróbált és kedvelt jó szabásu egyenes Reform és csipő-fűző a hasat minden nyomás nélkül fűzi és a testnek remek formát kölcsönöz, a gyomrot szabadon hagyja. Kizárólag egyedül csak

Izsák Lidiánál

rendelhető meg. — Becses pártfogását továbbra is kérve, teljes tisztelettel

Izsák Lidia

A Szigligeti-színház művésznőinek egyedüli fűzőszállítója.
Nagyvárad, Nagy Sándor-utca 1.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Értesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeltes szolgáltat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Etvállaljuk villamos világi-tási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok.

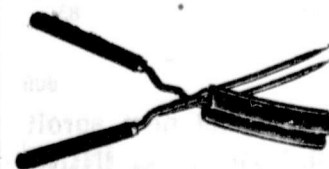
lólámpák

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/4. Hőerőtől minden nagyságban.

Főszerező telefonja 55. sz.

TARSOLY és RISZTO

Nagyvárad, Rákóczi-ut.

különlegességek vaskereskedésében

Minden vasarnap kirakat kiállítás.